

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕДІАЦІЯ ОСІБ/ СІМЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ
ОБСТАВИНАХ**

Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність 231	Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медіація осіб/ сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	VIII
Розподіл за видами занять та годинами навчання(якщо передбачені інші види, додати)	Лекції -12 годин Семінарські заняття- 18 годин Самостійна робота- 60 годин
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в формуванні у студентів знань про медіаторські послуги у професійній діяльності майбутнього соціального працівника

Завдання дисципліни: формуванні у студентів уявлень про медіаторську діяльність як галузь гуманітарного знання, її об'єкт і предмет та основні категорії; розкриття процесу організації та проведення ділових прийомів; знайомство з основними підходами до надання послуги медіації.

Компетентності

Компетентності:

ІК- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-8. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК-7.Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси осіб/сімей.

СК-21. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах

соціальної роботи у громаді, в тому числі щодо надання соціальних послуг.
СК-25. Здатність розуміти сутність, значення напрямів, форм і методів та технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, координувати волонтерську діяльність.

Програмні результати навчання

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з особами та сім'ями, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

РН 24. Організовувати та здійснювати, спрямовані на розвиток батьківського потенціалу навчання батьків розуміти потреби дітей та добирати способи задоволення потреб дітей відповідно до їх віку та індивідуальних особливостей, методи ненасильницького дисциплінованого впливу на дітей з метою запобігання вилучення дітей із сім'ї в межах повноважень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Теоретико-методичні основи медіації як соціальної послуги	Розуміти сутність процесу медіації та її переваги. Знати основні принципи медіації, та оволодіти основними моделями медіації	Усне опитування, презентація, аналіз наукових понять, підготовка глосарію, питання для обговорення, пошукові завдання, тести
2	Тема 2. Медіація як явище правовідносин. Законодавче забезпечення медіаторської діяльності фахівців соціальної сфери	Розуміти законодавче забезпечення медіаторської діяльності. Уміти характеризувати зарубіжний досвід медіаторської діяльності	Питання для обговорення /самоконтролю, розроблення логіко-структурних схем, таблиць, тести

3	Тема 3. Кодекс етики медіатора Принципи надання соціальної послуги	Засвоїти засади регулювання медіації відповідно до положень Директиви Європарламенту «Про деякі аспекти медіації в цивільних і господарських спорах». Знати Європейський кодекс поведінки медіатора.	Питання для обговорення, тести
4	Тема 4. Конфлікт/спір як причина застосування медіації	Знати сутність поняття «конфлікт», його види, способи виходу із конфлікту	Міні-дослідження, індивідуальні завдання, вирішення конфліктних ситуацій
5	Тема 5. Суб'єкти надання і отримання соціальних послуг-сторони посередництва (медіації). Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги медіації. Взаємодія з іншими суб'єктами, що надають соціальну послугу	Знати осіб які є сторонами посередництва (медіації), засвоїти функції медіатора	Питання для обговорення, розроблення логіко-структурних схем, тести
6	Тема 6. Зміст, обсяги, умови та порядок надання соціальної послуги посередництва (медіації) .	Засвоїти стадії медіації. Уміти здійснювати оцінку ефективності посередницької діяльності.	Питання для обговорення, розроблення логіко-структурних схем, тести

7	Тема 7. Індивідуальний план надання соціальної послуги медіації	Знати структурні елементи індивідуального плану надання соціальної послуги	Питання для обговорення, розроблення індивідуального плану надання соціальної послуги медіації
8	Тема 8. Особливості сімейної медіації. Особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, як суб'єкти яким надаються соціальні послуги.	Знати особливості осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, причини виникнення у них конфліктів	Міні-дослідження, індивідуальні завдання, тести
9	Тема 9. Психологія спілкування. Зміст та організація переговорів	Уміти характеризувати психологічний клімат. Знати особливості поведінки зі співрозмовниками різних психологічних типів. Опанувати стратегії взаємодії зі сторонами посередництва	Питання для обговорення, презентації, рольові ігри

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	—
Семінарське / практичне заняття	45
Самостійна / індивідуальна робота	5
Контрольна робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Ра зо м
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		—
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5								25
Самостійна р-та															5			5
Індивідуальні завдання																	20	20
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

Базова:

1. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. Київ: Києво-Могилянська академія, 2010. 222 с
2. Ємельяненко Л. Конфліктологія : навч. посіб / За заг. ред. В. Петюха, Л. Торгової. Київ : КНЕУ, 2013. 315 с.
3. Кодекс етики медіатора. URL: http://ukrmediation.com.ua/ua/about_center/mediator_code_of_ethics/
4. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник / Є. Тихомирова, С. Постоловський. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 240 с.
5. Лєко Б. А. Медіація : підручник. Чернівці : Книги – XXI, 2011. 462 с.

Додаткова

1. Бурлай Є. Конфлікт і закон : [соціологія права]. Філософія права і загальна теорія права. 2013. №2. С. 320–335
2. Долинська Л. В. Психологія конфлікту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Каравела, 2013. 303 с
3. Заверико Н. Медіація як технологія розв'язання конфліктів серед підлітків: вітчизняний та зарубіжний досвід. Соціальна педагогіка : теорія та практика. 2012. №2. С. 28–33.
4. Конфліктологія : підручник для студентів ВНЗ юрид. спец. / Л. Герасіна, М. Панов, Н. Осіпова та ін. Харків: Право, 2012. 256 с.
5. Коростіль М. Медіація як спосіб вирішення конфлікту.

Впровадження в освітній простір відновних практик. Психологічна культура вчителя в контексті викликів сучасності : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 5-6 квітня 2017 р.) / укладачі : В.Кавецький, А.Вихрущ, О.Жизномірська, Т.Дідух. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. С. 146–150.

6. Петришин Г. Р. Конфліктологія : навч.метод. посіб. Тернопіль : ТНПУ, 2014. 64 с.
7. Практикум з конфліктології / Г. Ложкін, Є. Юрковський, І. Моначін. Тернопіль : Воля, 2005. 168 с.
8. Прибутько П. Конфліктологія : навчальний посібник. Київ: КНТ, 2010.
9. Протас О. Медіація як технологія соціального супроводу дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах. Збірник наукових праць «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Випуск № 52, 2022. С. 178-183.
10. Русинка І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Київ : Професіонал, 2012. 332 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Протас Оксана Любомирівна Запрошені викладачі інших ЗВО, стейкхолдери
Контактна інформація викладача	+380997429808

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності що ґрунтується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
--------------------------	---

<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну</p>	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Невідповідна поведінка під час занять</p>	<p>Керуватися «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf.</p>